

FIȘA DISCIPLINEI
DREPTUL FINANTELOR PUBLICE
Anul universitar 2025 - 2026

1. Date despre program

1.1. Instituția de învățământ superior	Universitatea Babeș-Bolyai din Cluj-Napoca
1.2. Facultatea	Facultatea de Drept
1.3. Departamentul	Departamentul de Drept Public
1.4. Domeniul de studii	Drept
1.5. Ciclu de studii	Licență
1.6. Programul de studii / Calificarea	Drept
1.7. Forma de învățământ	Cu frecvență

2. Date despre disciplină

2.1. Denumirea disciplinei		Dreptul finanțelor publice				Codul disciplinei		DLR2181			
2.2. Titularul activităților de curs			Conf. univ. dr. Cosmin Flavius Costăș								
2.3. Titularul activităților de seminar			Conf. univ. dr. Cosmin Flavius Costăș Lect. univ. dr. Septimiu Ioan Puț								
2.4. Anul de studiu		2	2.5. Semestrul		3	2.6. Tipul de evaluare		E	2.7. Regimul disciplinei		DS

3. Timpul total estimat (ore pe semestru al activităților didactice)

3.1. Număr de ore pe săptămână	5	din care: 3.2. curs	3	3.3. seminar/ laborator/ proiect	2
3.4. Total ore din planul de învățământ	70	din care: 3.5. curs	42	3.6 seminar/laborator	28
Distribuția fondului de timp pentru studiul individual (SI) și activități de autoinstruire (AI)					ore
Studiul după manual, suport de curs, bibliografie și notițe (AI)					42
Documentare suplimentară în bibliotecă, pe platformele electronice de specialitate și pe teren					14
Pregătire seminare/ laboratoare/ proiecte, teme, referate, portofolii și eseuri					14
Tutoriat (consiliere profesională)					2
Examinări					2
Alte activități					2
3.7. Total ore studiu individual (SI) și activități de autoinstruire (AI)				76	
3.8. Total ore pe semestru				146	
3.9. Numărul de credite				6	

4. Precondiții (acolo unde este cazul)

4.1. de curriculum	<i>Nu este cazul</i>
4.2. de competențe	<i>Un nivel bun al cunoștințelor de Drept constituțional și Drept administrativ, respectiv stăpânirea unor noțiuni elementare de economie pot contribui la înțelegerea mai facilă a materiei.</i>

5. Condiții (acolo unde este cazul)

5.1. de desfășurare a cursului	Sală de curs dotată cu proiector funcțional (inclusiv la nivelul funcției audio) și accesorii (cabluri transfer VGA-HDMI, telecomandă) și conexiune la Internet.
5.2. de desfășurare a seminarului/ laboratorului	Sală de curs dotată cu proiector funcțional (inclusiv la nivelul funcției audio) și accesorii (cabluri transfer VGA-HDMI, telecomandă) și conexiune la Internet.

6. Competențele specifice acumulate

Competențe profesionale/esențiale	1. <i>Cunoaștere și înțelegere</i> - Cunoaște și înțelege principiile, instituțiile și regulile esențiale ale dreptului financiar; - Cunoaște și înțelege principiile, instituțiile și regulile esențiale ale dreptului fiscal; - Cunoaște și înțelege jurisprudența Curții Constituționale, Înaltei Curți de Casație și Justiție, Curții de Justiție a Uniunii Europene și Curții Europene a Drepturilor Omului, pentru domeniile dreptului financiar și dreptului fiscal; - Cunoaște și înțelege principalele probleme sesizate în doctrină și în practică, proprii domeniilor drept financiar și drept fiscal. 2. <i>Explicare, interpretare și aplicare</i> - Prezintă și utilizează în mod adecvat cunoștințele dobândite; - Aplică și interpretează în mod corect, inclusiv critic, reglementările de drept financiar și fiscal (norme naționale și norme europene); - Poate descrie, comenta, interpreta și aplica normele juridice de drept financiar și fiscal, inclusiv în ceea ce privește determinarea concretă a impozitelor, taxelor și contribuțiilor; - Poate rezolva cazuri practice (spețe), prin aplicarea coroborată a normelor naționale și europene, a principiilor de drept fiscal și a hotărârilor judecătorești naționale și europene relevante.
Competențe transversale	- Abilitatea de a construi un buget public de venituri și cheltuieli; - Abilitatea de a gestiona activitatea financiară a unei unități administrativ-teritoriale; - Abilitatea de a oferi consultanță juridică și fiscală integrată; - Abilitatea de a contribui la evaluarea, gestionarea și dezvoltarea unei afaceri private din perspectiva fiscală; - Abilitatea de a exercita atribuții de verificare și control în materie financiară și fiscală.

7. Obiectivele disciplinei (reieșind din grila competențelor acumulate)

7.1 Obiectivul general al disciplinei	Într-un plan general, obiectivul disciplinei <i>Dreptul finanțelor publice</i> este acela de a contribui la îmbunătățirea portofoliului juridic al unui student al Facultății de Drept prin prezentarea unor noțiuni de drept financiar și drept fiscal, integrarea lor în sistemul dreptului public și explicarea lor inclusiv dintr-o perspectivă comparativă (europeană).
7.2 Obiectivele specifice	Obiectivele specifice ale disciplinei <i>Dreptul finanțelor publice</i> sunt: dezvoltarea cunoștințelor de bază despre dreptul financiar și dreptul fiscal; dezvoltarea capacității de a înțelege și explica modul de funcționare a finanțelor publice (naționale, locale, ale asigurărilor sociale, europene), cu accent pe regulile juridice; dezvoltarea cunoștințelor referitoare la sistemul național și european de impozite, taxe și contribuții; dezvoltarea abilităților de analiză (critică), interpretare și aplicare a legislației fiscale naționale și europene, respectiv a jurisprudenței fiscale naționale și europene relevante.

8. Conținuturi

8.1 Curs	Metode de predare	Observații
1. Introducere în studiul finanțelor publice	Prezentare orală a principalelor teme de discuție, cu accent pe aspectele intens dezbătute în doctrină și jurisprudență și pe evoluțiile recente în domeniul de interes, dublată de discuții interactive cu privire la chestiunile puse în discuție.	Participanții la cursuri vor fi informați în avans despre distribuția temporală a temelor de discuție, pentru a se putea pregăti corespunzător.
2. Bugete publice. Finanțe publice naționale		
3. Finanțe publice locale, ale asigurărilor sociale și europene		
4. Teoria generală a impozitelor și taxelor		
5. Principii de drept fiscal		
6. Impozitarea profitului		
7. Impozitarea veniturilor persoanelor fizice (I)		
8. Impozitarea veniturilor persoanelor fizice (II)		
9. Taxa pe valoarea adăugată (I)		
10. Taxa pe valoarea adăugată (II)		

11. Accize și taxe vamale		
12. Impozitele și taxele locale		
13. Taxele ecologice și taxele parafiscale		
14. Aspecte fiscale internaționale		
Bibliografie: C.F. Costaș, M. Tofan, <i>Drept financiar</i> , ed. a 2-a, Ed. Universul Juridic, București, 2025; C.F. Costaș, S.I. Puț, <i>Drept fiscal</i> , ed. a 2-a, Ed. Universul Juridic, București, 2025; A. Trăilescu, N. Șvidchi, <i>Drept financiar și fiscal</i> , Ed. Universul Juridic, București, 2025; M. Tofan, <i>Drept fiscal</i> , Ed. C.H. Beck, București, 2024; I.M. Costea, <i>Drept financiar. Note de curs</i> , ed. a 9-a, Ed. Hamangiu, București, 2024; C. Oneț, <i>Răspunderea juridică în domeniul finanțelor publice</i> , Ed. Universul Juridic, București, 2025; C.F. Costaș, <i>Drept financiar</i> , ed. a 3-a, Ed. Universul Juridic, București, 2021; C.F. Costaș, <i>Drept fiscal</i> , ed. a 3-a, Ed. Universul Juridic, București, 2021; C.F. Costaș (coord.), <i>Codul de procedură fiscală. Comentariu pe articole</i> , Ed. Solomon, București, 2016; D. Șova (coord.), <i>Drept fiscal</i> , ed. a III-a, Ed. Solomon, București, 2017; R. Bufan (coord.), <i>Tratat de drept fiscal</i> , vol. I – <i>Teoria generală a dreptului fiscal</i> , Ed. Hamangiu, București, 2016; R. Bufan, J. Malherbe (coord.), <i>Tratat de drept fiscal</i> , vol. II – <i>Drept fiscal al Uniunii Europene</i> , Ed. Hamangiu, București, 2018; C. Oneț, <i>Drept financiar public</i> , Ed. Universul Juridic, București, 2015; B. Terra, J. Kajus, <i>Ghidul Directivelor europene privind TVA</i> , vol. I – <i>Introducere în sistemul european de TVA</i> , Ed. Hamangiu, București, 2015; B.J.M. Terra, P.J. Wattel, <i>European Tax Law</i> , ed. a VI-a, Ed. Wolters Kluwer, Amsterdam, 2012; R. Bufan, M.Șt. Minea (coord.), <i>Codul fiscal comentat</i> , Ed. Wolters Kluwer România, București, 2008.		
8.2 Seminar / laborator	Metode de predare	Observații
1. Norme juridice financiare/fiscale naționale și europene. Noțiuni introductive	Activitate centrată pe rezolvarea de cazuri și aplicații practice și dezvoltarea abilităților de argumentare și scriere juridică. Sunt utilizate prelegerile interactive, tehnicile de <i>brainstorming</i> , dezbaterile interactive, munca în grup, învățarea dirijată și învățarea în echipă.	Participanții la seminare sunt rugați să pregătească fiecare temă de seminar pe baza bibliografiei recomandate, în ritmul cursului și cu ajutorul caietului de seminar.
2. Construcția bugetelor publice. Controlul financiar. Contractarea împrumutului public		
3. Particularități ale finanțelor publice locale. Taxele speciale		
4. Determinarea elementelor comune și definitorii ale impozitelor, taxelor și contribuțiilor. Aplicații practice		
5. Aplicarea în practică a principiilor fiscalității		
6. Modele de impozitare a profitului. Cazuri practice		
7. Impozitul pe venit. Dezbateri și aplicații practice (I)		
8. Impozitul pe venit. Dezbateri și aplicații practice (II)		
9. TVA. Jurisprudența relevantă a Curții de Justiție a Uniunii Europene		
10. TVA. Aplicații practice		
11. Studiu de caz privind taxele vamale		
12. Impozite și taxe locale. Calculul sarcinii fiscale		
13. Studiu de caz privind taxele de mediu în România		
14. Convenții de evitare a dublei impunerii. Aplicații practice		
Bibliografie: Bibliografia este ce menționată la pct. 8.1. În vederea dezvoltării abilităților practice, se recomandă utilizarea lucrării C.F. Costaș, S.I. Puț, <i>Drept fiscal și financiar. Caiet de seminar</i> , ed. a 5-a, Ed. Hamangiu, București, 2025. Este de asemenea necesar un Cod fiscal/Cod procedură fiscală, actualizat la momentul începerii cursurilor.		

9. Coroborarea conținuturilor disciplinei cu așteptările reprezentanților comunității epistemice, asociațiilor profesionale și angajatori reprezentativi din domeniul aferent programului

Conținutul programului este adaptat nevoilor comunității epistemice, corespunzând așteptărilor profesiilor liberale (avocați, notari publici, executori judecătorești, practicieni în insolvență) și angajatorilor relevanți din domeniu (instanțe judecătorești, unități de parchet, administrații ale finanțelor publice, organe de specialitate ale administrației publice centrale și locale). Temele de curs și seminar propuse au caracter de actualitate în cercetarea fundamentală și aplicativă, iar abordarea lor în cadrul acestei discipline este fundamentată pe dreptul pozitiv și pe evoluțiile doctrinare și jurisprudențiale europene. Tematica disciplinei acoperă toate aspectele majore relevante din domeniu și se constituie într-o premisă serioasă pentru transpunerea în practică a cunoștințelor acumulate.

10. Evaluare

Tip activitate	10.1 Criterii de evaluare	10.2 Metode de evaluare	10.3 Pondere din nota finală
10.4 Curs	Capacitatea de a explica principalele instituții de drept financiar și fiscal	Examen oral (componenta teoretică, constând în tratarea unui subiect de drept financiar și a unui subiect de drept fiscal)	70%
	Capacitatea de a susține sau critica soluțiile financiare și fiscale analizate, cu referiri la doctrina și jurisprudența relevante		
	Capacitatea de a formula noi soluții fiscale și propuneri <i>de lege ferenda</i> , în raport de evoluțiile legislative, doctrinare și jurisprudențiale la nivel național și internațional		
10.5 Seminar/laborator	Capacitatea de rezolva cazuri (aplicații) practice	Examen oral (componenta practică, constând în rezolvarea unei spețe)	30%
	Capacitatea de a determina <i>in concreto</i> principalele impozite, taxe și contribuții sociale obligatorii		
10.6 Standard minim de performanță			
Conform reglementărilor didactice naționale, nota de trecere este nota 5. Acest standard minim de performanță trebuie atins atât în ceea ce privește componenta teoretică, cât și în ceea ce privește componenta practică a evaluării.			

11. Etichete ODD (Obiective de Dezvoltare Durabilă / Sustainable Development Goals)

Data completării:
25.09.2025

Semnătura titularului de curs

.....

Semnătura titularului de seminar

.....

Data avizării în departament:

Semnătura directorului de departament

.....